

Przedmowa

Podręcznik pt. *Anatomia zwierząt*, przeznaczony przede wszystkim dla studentów Wydziałów Medycyny Weterynaryjnej i lekarzy weterynarii, którego głównym autorem jest prof. dr hab. Kazimierz Krysiak, został zaplanowany jako dzieło trytomowe. Tom 1, obejmujący układ (aparatus) ruchu (osteologia, arthrologia i miologia) został wydany, nakładem ówczesnego Państwowego Wydawnictwa Naukowego, po raz pierwszy w 1975 r. Tom 2, zawierający splachnologię (bez gruczołów dokrewnych) i angiologię, którego współautorem był prof. dr hab. Krzysztof Świeżyński, ukazał się w 1983 r. Natomiast tom 3, który w pierwotnym zamierzeniu miał obejmować pozostałe działy anatomii ssaków, a także anatomię ptaków, z różnych powodów nie doczekał się opracowania.

Mimo że podręcznik ten przez wiele lat funkcjonował jako dzieło nie dokończone (brak tomu 3), spotkał się z wysoką oceną studentów i lekarzy, o czym świadczą kolejne jego wydania, które powstawały głównie na zasadzie dodruku, bez możliwości wprowadzania większych zmian i poprawek.

Od ukazania się pierwszych wydań tomu 1 i 2 upłynęło wiele lat. W tym czasie dokonał się znaczny postęp w naukach morfologicznych; uległy zdecydowanym przekształceniom programy nauczania zarówno na studiach weterynaryjnych, jak i innych pokrewnych kierunkach biologicznych; zmieniło się również mianownictwo anatomiczne. Powstała więc pilna konieczność poczynienia gruntownych zmian w istniejących częściach podręcznika, ujęcia pewnych zagadnień w inny sposób, zgodny ze współczesnym stanem wiedzy, opracowania części rozdziałów lub ich fragmentów na nowo, a także napisania brakującego tomu 3.

Z inicjatywy Wydawnictwa Naukowego PWN ten trud, odnoszący się do tomu 1, podjęli profesorowie: Henryk Kobryń i Franciszek Kobryńczuk, byli uczniowie i współpracownicy profesora K. Krysiaka, dzięki czemu może być przekazany do rąk Czytelników ten tom w nowej, gruntownie zmienionej, postaci.

Zastosowano w nim miana łacińskie zgodne z *Nomina Anatomica Veterinaria* (NAV, Gent, 1994). Przy ustalaniu ich odpowiedników polskich posługiwano się *Weterynaryjnym mianownictwem anatomicznym* (Warszawa, 1978). Jeśli zachodziła konieczność odwoływania się do struktur mikroskopowych, korzystano z *Nomina Histologica* (Gent, 1994), a w sprawach rozwojowych – z *Nomina Embryologica Veterinaria* (Gent, 1994). W wielu przypadkach uwzględniono również terminy stosowane dawniej, a nawet eponimy, które w anatomii mają już znaczenie tylko historyczne, lecz są niekiedy używane w innych podręcznikach, głównie klinicznych. Niektóre miana, oznaczające położenie lub kierunek przebiegu, ze względów praktycznych, zmieniono, np. „doczaszkowy” na „przedni”, „doogonowy” na „tylny”, „dobrzuszny” na „dolny”, „dogrzebietowy” na „górny”.

Mamy nadzieję, że ten tom *Anatomii zwierząt*, pojawiający się w zmienionej postaci, zostanie również życzliwie przyjęty przez Czytelników. Będziemy także wdzięczni za konstruktywne uwagi krytyczne na jego temat.

Wydawnictwu Naukowemu PWN dziękujemy za inicjatywę i trud związany z czynnościami edytorskimi.

Henryk Kobryń, Franciszek Kobryńczuk

Warszawa, październik 2000 r.

Od ukazania się w roku 2001 nowego wydania tomu 1 *Anatomii zwierząt* w gruntownie zmienionej postaci upłynęło niewiele czasu. Można sądzić, że okazał się on przydatny i znalazł uznanie Czytelników. W związku z tym Wydawnictwo Naukowe PWN podjęło decyzję o jego wznowieniu. Wprowadzono niewielkie poprawki i wyeliminowano błędy, których uprzednio nie udało się uniknąć.

Wyrażamy nadzieję, że tom ten będzie nadal spełniał oczekiwania odbiorców. Liczymy na życzliwe przyjęcie i konstruktywną krytykę.

Henryk Kobryń, Franciszek Kobryńczuk

Warszawa, czerwiec 2004 r.